

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3300/2022
28.03.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Драгане Бољевић, чланова већа, у парници тужиља АА, ББ, ВВ, ГГ и ДД свих из ..., које заступа Владимир Милановић адвокат из ..., против тужене Општа болница Ваљево, Ваљево, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиља изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1226/22 од 19.05.2022. године, на седници одржаној 28.03.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиља изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1226/22 од 19.05.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ваљеву П1 324/21 од 08.02.2022. године, усвојен је тужбени захтев и обавезана тужена да на име накнаде трошкова за исхрану у току дана и годишњи одмор за период од 01.04.2018. до 31.03.2021. године исплати тужиљама: АА 182.708,45 динара са затезном каматом од 08.12.2021. године до исплате и 36.906,63 динара на име затезне камате обрачунате до 07.12.2021. године (став први изреке), ББ 196.728,45 динара са затезном каматом од 08.12.2021. године до исплате и 39.169,55 динара на име затезне камате обрачунате до 07.12.2021. године (став други изреке), ВВ 193.398,70 динара са затезном каматом од 08.12.2021. године до исплате и 39.036,60 динара на име затезне камате обрачунате до 07.12.2021. године (став трећи изреке), ГГ 200.233,45 динара са затезном каматом од 08.12.2021. године до исплате и 40.020,03 динара на име затезне камате обрачунате до 07.12.2021. године (став четврти изреке) и ДД 189.893,70 динара са затезном каматом од 08.12.2021. године до исплате и 38.579,55 динара на име затезне камате обрачунате до 07.12.2021. године (став пети изреке). Ставом шестим изреке одбијени су захтеви тужиља за ослобађање од обавезе плаћања судских такси. Ставом седмим изреке обавезана је тужена да накнади тужиљама трошкове парничног поступка од 380.733,51 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1226/22 од 19.05.2022. године, ставима од првог до петог изреке, преиначена је првостепена пресуда тако што су одбијени тужбени захтеви тужиља. Решење о трошковима поступка из става седмог изреке првостепене пресуде преиначено је тако што је одбијен захтев тужиља за накнаду трошкова (став шести изреке), а тужиље су обавезане да накнаде туженој трошкове првостепеног поступка од 82.500,00 динара, као и трошкове другостепене

поступка од 60.000,00 динара (став седми изреке), док је захтев тужилца за накнаду другостепених трошкова одбијен (став осми изреке).

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилце су благовремено изјавиле ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану одлуку у смислу одредбе члана 408, у вези с чланом 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20), па је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, док се на друге битне повреде одредаба парничног поступка ревизијом одређено не указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилце су у радном односу код тужене на пословима ..., ..., ... и ... са коефицијентом за обрачун и исплату плате од 7,34 и 6,83. У периоду потраживања тужена је тужилама исплаћивала минималну зараду, али у исплатном листићу није посебно исказивала да је извршила исплату трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора. Висина потраживања на име накнаде за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора утврђена је на основу прве варијанте налаза и мишљења судског вештака за економско-финансијску област (дневни износ топлог obroка од 250,00 динара бруто и месечни износ регреса од 1/12 минималне зараде), према којој су тужилце коначно поставиле своје тужбене захтеве.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбене захтеве тужилца закључивши да у минималној заради, која је тужилама исплаћивана у спорном периоду, није садржана накнада трошкова за исхрану у току рада и за коришћење годишњег одмора, па је тужена дужна да те накнаде исплати тужилама у износима утврђеним вештачењем, а према најповољнијим критеријумима за тужену у важећим посебним колективним уговорима у Републици Србији.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбене захтеве из разлога што су у коефицијенту за обрачун плате садржане и тражене накнаде, а да посебним колективним уговором није предвиђено ово право запослених.

По оцени Врховног суда, одлука другостепеног суда заснована је на правилној примени материјалног права.

Право запосленог на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду, за исхрану у току рада ако послодавац ово право није обезбедио на други начин и регрес за коришћење годишњег одмора, прописано је одредбама члана 118. став 1. тачке 5. и 6. Законом о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... 95/18). Одредбе Закона о раду примењују се на основу члана 2. став 2. тог закона и на запослене у државним органима, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе и јавним службама, ако законом није другачије одређено.

Закон о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 34/01 ... 157/20) уређује начин утврђивања плата, додатака, накнада и осталих примања запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе (члан 1. став 1. тачка 3) и прописује да Влада утврђује и основицу за обрачун и исплату плата, осим за председника Републике, народне посланике и именована, постављена и запослена лица у службама председника Републике и Народне скупштине Републике Србије (члан 3. став 1), као и коефицијенте за обрачун и исплату плата (члан 8. став 1). При том, коефицијент изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спрему, и садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора (члан 4).

Коефицијенти за обрачун исплата плата запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, односно запослених у здравственим установама, утврђени су чланом 2. став 1. тачка 13. Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 44/01... 19/21).

Елементи за утврђивање плате у утуженом периоду одређени су одредбама идентичне садржине истоимених колективних уговора за здравствене установе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе (који су објављени у „Службеном гласнику РС“, бр. 1/15 и 3/18 – члана 91; број 106/18 – члана 90; бр. 96/19, 58/20 – члана 91) тако што се плата утврђује на основу: основице за обрачун плате, коефицијента са којим се множи основица, додатка на плату, обавеза које запослени плаћа по основу пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање из плата и дела плате по основу радног учинка, у складу са законом и што основна плата припада запосленом кој ради пуно радно време или радно време које се сматра пуним радним временом.

У конкретном случају, тужиље су запослене у здравственој установи, па се на утврђивање и обрачун њихове плате, као и накнада и додатака по основу рада примењују прописи којима се уређују плате, накнаде и друга примања запослених у јавним службама (односно у здравственим установама), због чега нема места субсидијерној примени одредаба Закона о раду, који би се примењивао само за случај када посебним законом положај, права, обавезе и одговорности запослених не би били уређени. Како је одредбом члана 4. став 2. Закона о платама у државним органима и јавним службама прописано да коефицијент за обрачун плате садржи и додатак за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора, произилази да та одредба посебног закона искључује примену одредбе члана 118. став 1. тачке 5. и 6. Закона о раду. С`обзиром да право на засебну накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора запослених у здравственим установама није предвиђено Законом о платама у државним органима и јавним службама, а није ни поменути посебним колективним уговорима и да је накнада трошкова за исхрану у току рада и регреса у утуженом периоду исплаћивана тужиљама кроз коефицијент за обрачун њихових плата, тужиљама не припада право на додатну исплату накнаде ових трошкова коју потражују тужбом, без обзира на чињеницу што им је плата исплаћивана у висини минималне зараде.

Следствено изложеном, Врховни суд је применом одредбе члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у изреци.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић